

The Last Laugh: From the Birth of Yitzchak to the Resurrection of the Dead

מתורתו של ר' משה שפירא זצ"ל
פורים, תשע"ט

1) מסכת תענית דף כט.

אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב: כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבין בשמחה.

2) ספר יצירה – פרק ה, משנה א

י"ב פשוטות באותיות ואלו הן, הוי"ז חט"י לני"ס עז"ק. יסודן ראי"ה שמיע"ה ריי"ח שיי"ח לעיט"ה תשמיי"ש מעשי"ה הילוי"ך רוג"ז שחוי"ק הרהוי"ר שינ"ה.

3) תהלים – פרק ב, פסוק ד

יושב בשמים ישחק, אדני ילעג למו.

4) ירמי' – פרק לא, פסוק ג

עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל עוד תעדי תפנך ונצאת במחול משחקים.

5) שופטים – פרק טז, פסוק כה

ויהי כי טוב [פסוק] לבם ויאמרו קראו לשמשון וישחק לנו ויקראו לשמשון מבית האסירים [האסורים] ויצחק לפניהם ויעמידו אותו בין העמודים.

6) מסכת שבת דף קנו.

אמר רב יהודה אמר רב מניין שאין מזל לישראל שנאמר "ויוצא אתו החוצה" (בראשית טו, ה) אמר אברהם לפני הקב"ה רבש"ע "בן ביתי יורש אותי" (בראשית טו, ג). אמר לו לאו "כי אם אפשר יצא ממעיך" (בראשית טו, ד). אמר לפניו רבש"ע נסתכלתי באיצטגנינות שלי ואיני ראוי להוליד בן אמר ליה צא מאיצטגנינות שלך שאין מזל לישראל.

7) מסכת יבמות דף סד:

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח שרה אמנו אילונית היתה שנאמר "ותהי שרי עקרה אין לה ולד" (בראשית יא, ל) אפי' בית ולד אין לה.

8) תהלים – פרק קכו, פסוקים א-ג

א שיר, המעלות: בשוב ד' את-שיבת ציון היינו כחלמים. ב אָז יִמְלֵא שְׁחוֹק, פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רָנָה: אָז, יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל ד' לַעֲשׂוֹת עִם-אֱלֹהֵי. ג הַגְּדִיל ד' לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הַיְיִנוּ שְׂמֵחִים.

9) מסכת פסחים דף קיט:

מאי דכתיב "וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל" (בראשית כא, ח) עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים ביום שיגמל חסדו לזרעו של יצחק.

10) מסכת שבת דף פט:

א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן מ"ד "כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו אתה ד' אבינו זאלנו מעולם שמוך" (ישעיה סג, טז)? לעתיד לבא יאמר לו הקב"ה לאברהם בניך חטאו לי אמר לפניו רבש"ע ימחו על קדושת שמך אמר אימר ליה ליעקב דהוה ליה צער גידול בנים אפשר דבעי רחמי עליהו אמר ליה בניך חטאו אמר לפניו רבש"ע ימחו על קדושת שמך אמר לא בסבי טעמא ולא בדרדקי עצה אמר לו ליצחק בניך חטאו לי אמר לפניו רבש"ע בני ולא

בניך בשעה שהקדימו לפניך נעשה לנשמע קראת להם (שמות ד, כב) בני בכורי עכשיו בני ולא בניך ועוד כמה חטאו כמה שנותיו של אדם שבעים שנה דל עשרין דלא ענשת עלייהו פשו להו חמשין דל כ"ה דלילותא פשו להו כ"ה דל תרתי סרי ופלגא דצלווי ומיכל ודבית הכסא פשו להו תרתי סרי ופלגא אם אתה סובל את כולם מוטב ואם לאו פלגא עלי ופלגא עליך ואת"ל כולם עלי הא קריבית נפשי קמך.

11) מדרש פרקי דרבי אליעזר – פרק לא

רבי יהודה אומר כיון שהגיע החרב על צוארו פרחו ויצאה נשמתו של יצחק. כיון שהשמיע קולו מבין שני הכרובים ואמר אל תשלח ידך אל הנער [בראשית כב, יב], חזרה הנפש לגופו, והתירו ועמד על רגליו. וראה [נ"א: וידע] יצחק תחית המתים מן התורה, שכל המתים עתידין להחיות. באותה שעה פתח ואמר ברוך אתה ד' מחיה המתים.

12) ויקרא (בחקותי) - פרק כו, פסוק מב

וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְאֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהֶאֱרַךְ אֶזְכֹּר.

13) רש"י – בחקותי, פרק כו, פסוק מב

וזכרתי את בריתי יעקוב - למה נמנו אבות אחרנית, לומר כדאי הוא יעקב הקטן לכך, ואם אינו כדאי הרי יצחק עמו, ואם אינו כדאי, הרי אברהם עמו, שהוא כדאי. ולמה לא נאמרה זכירה ביצחק? אלא אפרו של יצחק נראה לפני צבור ומונח על המזבח:

14) שמות – פרק יב, פסוק ב

הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשִׁית חֲדָשִׁים, רֵאשִׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה.

15) מסכת מגילה דף יג:

הפיל פור הוא הגורל תנא כיון שנפל פור בחודש אדר שמח שמחה גדולה אמר נפל לי פור בירח שמת בו משה ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד.

16) ילקוט שמעוני – שיר השירים, רמז תתקצב

וכבר היה רבי עקיבא יושב ודורש שילדה אשה אחת במצרים ששים רבוא, זו יוכבד שילדה משה.

17) ר' צדוק הכהן מלובלין - דברי סופרים אות טז

אין ליהודי להתיימש משום דבר, בין בעניני הגוף כמו שאמרו (ברכות י' סוף ע"א) אפילו חרב חדה על צוארו אל ימנע מהרחמים, בין בעניני הנפש אפילו נשתקע למקום שנשתקע וחטא בדבר שאמרו ז"ל (זוה"ק ח"א ר"י ט ב) שאין תשובה מועלת חס ושלוש, או שתשובתו קשה, או שרואה עצמו משתקע והולך בעניני עולם הזה, אל יתיימש בעצמו לומר שלא יוכל לפרוש עוד, כי אין יאוש כלל אצל איש יהודי, והשם יתברך יכול לעזור בכל ענין: וכל בנין אומה הישראלית היה אחר היאוש הגמור... מאת ה' היתה זאת שיהיה בנין האומה דוקא אחר היאוש הגמור שלא האמין שום אדם ואפילו שרה שתיפקד עוד, כי זה כל האדם הישראלי להאמין שאין להתיימש כלל דלעולם השם יתברך יכול לעזור והיפלא מה' דבר, ואין לחקור בחקירות למה עשה ה' ככה: